

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 17.

Luni, 26. Aprilie.

1843.

DINTP'ЪN ПЪГИЛАРИЪ.

Пресимѡам ши пѣ неам дншелат, кѣтъ пи се ва арѣпка дн кале о греа педекъ де а пѣ пѣтеа континѣа ши съвърши артиколѣа днченѣт кѣ титѣла де сѣс ла Нрѣа 14 аї ачестеї Фої. Вина пѣ есте а поастрѣ ши DDнїи четиторї, карїи не кѣпоск днпреѡїзрѣриле маї вїне, ворѡци десвиновѣди пепѣтинѣа проѡзѣс прїа каѣсе стрѣне. —

СПИЧЕ ДИИ ІСТОРИА ПАТРИЕЇ.

(Ка ѣрмаге ла челе дїи Nr. 8.)

— Трїста ши днвершѣпата дегвїнаге, че с'аѣ фѣкѣт днтре вїсерїка апѣсанѣ ши днтре чеа рѣсѣрїтеанѣ маї днтѣѣс не времїле патриарѣлѣї Фотїе, апої сѣпт Черѣларїе, дѣпѣ ачееа дн ѣрма Сѣборѣлѣї де ла Флоренѡїа, асѣпра патрїиѣор поастре аѣ авѣт о инфлѣвїнѣѣ ши аѣ трас асѣпрѣле ѣртѣрї фоарте марї, греме ши ѣнеорї кѣ тотѣл прїмежѡїоасе, не каре ар фї преа де дорїт, ка ивїндѣсе ши ла пої ѣн історїк кѣ карактер маре, сѣ ле пѣїе дн кѣмпѣна талантѣлѣї сѣѣ. Пофта де а домпнї а кѣпетенїиѣор вїсерїчеѣщї дїи ачеле веакѣрї де амѣе пѣрѡїле асѣвѣсѣ сѣпт вѣлѣл рѣвнѣї

кѣтрѣ каѣа Домнѣлѣї, аѣѣтатѣ де полїтїкѣ че не атѣчї ера пропрїетатеа маї пѣмаї а преоѡїмеї, се слѣжїа кѣ капетеле днкоропате, ка ши кѣ пѣѣе ѣпелте, спре а'шї лѣѡци пѣтереа песте паѡїї ши тотѣоѡатѣ песте днѣсшї домпнїорїи. Прїи о пекѣпрїнсѣ фаталїтате се днтѣмпла, кѣ днѣсшї домпнїорїи ѡѣрїѣор сїмѡїа о пѣѣчере а се тѣстека дн дїспѣтеле релїѡїоасе ѣнеорї кѣ тотѣл петревнїче, дїи каре ѣпѣс ѣрма челе маї крѣпчене вѣрсѣрї де сѣпѣе. Греѡїї, Егїптенїї ши Асїаѡїї аѣ дат челе маї десе пїлде ши прїлежѣрї ла дїспѣте релїѡїоасе, че парте маре се днторчеа пѣмаї не лѣпѣгѣ ворѣе гоале, ши каре се тѣпарѣ пѣпѣ кѣнд Мохамеданїї тѣнд ла мїжѣок, днвѣдарѣ ши не ѣпїї ши не алѡїї а се сѣпѣне ши а трѣтѣра де о релїѡїе порѣпчїтѣ, аѣѣтатѣ ши лѣѡцїтѣ прїи асѣѡїтѣл савїеї. — Дѣпѣ ачестеа атїнсе ачї пѣмаї не сѣѣрт, дн ѡеперал, сѣ не днтоарчѣм ла ѡѣрїле поастре.

Дїи днтѣїле веакѣрї але крѣѡїнѣтѣѣѣї ши пѣпѣ дн ѣїеле поастре, асѣпра Дачїеї ши а Панонїеї пѣтереа вїсерїчеаскѣ с'аѣ сїлїт дїи доаѣ пѣрѡїї а'шї днѣїѣ сїпѣтрѣл сѣѣ, адекѣ де ла Рома ши де ла Константїнопол. Дѣпѣ фѣкѣта сѣїстѣ пѣѣвїнѣеле лѣрарѣ ши ла пої ѣн карактер кѣ тотѣл

врѣштанѣ. Ла гласѣл патриархілор челі фелдерѣторѣ де апатете пацііле колѣквітоаре дн цѣріле ачестеа се деспѣрцѣрѣ ші дѣпѣ леѣеа вісерічеаскѣ, дѣпѣ кѣм ера деосевіте прін сѣпѣе ші лімѣѣ де патѣрѣ. Черѣл саѣ зрсіта воі, ка Ромѣніі сѣ рѣтѣіе зпіді кѣ вісеріка рѣсѣрїтеанѣ дела Константінопол, іар Ѣнгѣріі се сѣпѣсерѣ ла ізрїсдікціа патриархѣлѣ апѣсеан дела Рома; неатѣл чел таре славонеск се десвїпѣ днтре сіне днсѣш; Полоніі, Кроаціі, Славоніі рекѣпоскѣрѣ Рома, іар Сѣрвїі, Бѣлгарїі, Рѣшіі ш. а. алеасерѣ Константінополѣл. Днтре країі Ѣнгарїеі се арѣтарѣ кѣдїва фервїпці апѣрѣторі а інтереселор вісерічеі апѣсене ші пѣзѣиторі де а лѣді пѣтереа еі ші дн ачелеа цѣрї, знде фїнеѣа ші істедїмеа гречеаскѣ фїпсесе пічор статорнік. Деѣі

— Країѣл Лѣдовїк I. пѣміт чел таре, дѣпѣче кѣ рѣвна че аеа ел пентрѣ вісеріка романѣ, пѣ днчета а рѣсвоі пе тоці карїі пѣ цїнеа кѣ дѣпса, пе ла апѣл 1371 се скѣлѣ ші асѣпра прїндѣлѣі Цѣреі ротѣнеціі Влад де ші пѣ кѣ деосевїтѣ порочїре, пентрѣ-кѣ дн ачел рѣсвоїѣ Нікѣлае воїводѣл Трансїлванїеі рѣтасе порт кѣ маї тоці аї сѣі, іар країѣл Лѣдовїк че е дрепт, кѣпрїнсе Бѣнатѣл Северїпѣлѣі, ел днсѣ пѣ кѣтезѣ а інтра маї дн монтрѣ прїп пѣдѣрї ші а да фадѣ кѣ Ромѣніі. *) Ачелаш Лѣдовїк dedea Немешїлор Трансїлванїеі прївілеїѣрї скѣтїтоаре, дакѣ еї пѣтеа пѣвѣлї ші прѣда дн Цѣріле ротѣнеціі. —

Дѣпѣ кѣте чїтїм дн історїчїі Ѣнгарїеі деспре ашезареа Кѣманїлор дн Ѣнга-

рїа, деспре бѣтѣліле ші креїїпареа лор, де пікѣрї пѣ се адевереазѣ кѣ ачеїашї ар фї фост Ромѣніі, прекум воїрѣ зпїі. Оаре конфѣсіа ачестор доаз попоарѣ п'аѣ пѣрчес ла скрїіторі дн ачеа днпреїѣраре, кѣ Кѣманїі орї чїне вор фї фост еї, аѣ лѣкѣт време днделзпгѣ дн цѣріле, знде ера ашезаци Ромѣніі? (Bezı Nr. 8 а фоїеї.)

— Дн коллекцііле фѣкѣте de D. Rosenfeld се афлѣ днтре алте мѣлте зп хрїсов кѣ датѣ дн Хаѣер дела апѣл 1435 дн дѣтїнека че зрмеазѣ дѣпѣ зїоа С. Елісаветей, скрїс де Ладїславс де Чаак воїводѣл Трансїлванїеі ші контеле de Conѣк. Кѣпрїнсѣл азелзіашї хрїсов е фоарте інтересѣторѣ. Се спѣне адекѣ дн трѣпсѣл, кѣткѣ дѣпѣче Коста кѣ Стапчѣл ші Волкѣл попа тотдеодатѣ Кенезі дн Рѣзшор дн дїстрїктѣл Хаѣак днпрезпѣ кѣ фечорїі ші фраціі лор с'ар фї скѣлат дн контра короаней, а днпѣратѣлѣі ші асѣпра чїпстеї воїводатѣлѣі, прѣдѣнд локѣріле ші цїпѣтѣріле, апої фѣїпнд ла Молдавїа с'аѣ зпїт кѣ дѣштанїі Ѣнгарїеі, ші іарѣш аѣ маї фѣкѣт мѣлте реле ші прѣзі. Деѣі фїндкѣ тот кенезіатѣл лор, кѣт ші сатѣл лор Шїерел пентрѣ пѣкатѣл лор де некредїндѣ каде дн тѣпїле днпѣратѣлѣі (ші країѣ тотдеодатѣ Сїгїстѣнд), воїводѣл кѣ пѣтереа ші азкторїтатеа че о аре дела Домпѣл сѣѣ днпѣратѣл, пѣмітѣл кенезіат кѣ тоате фолоаселе лѣі, кѣ пѣтѣпѣтѣріле арате ші неарате, кѣ пѣдѣрї, беркѣрї, спїнетѣрї, фѣпаѣе, апе, кѣтпї, деалѣрї, тѣндї шчл. ле дѣ повїлілор Міхаїл, ші Бозорад ші Іоан карїі ера фечорїі лѣі Іоан тот дела Рѣзшор, каре ачест дн зрмѣ, прекум аратѣ хрїсовѣл, днтр'о бѣтаїе че аѣ авѣт прїетїпїі романокатоличїстѣлѣі

*) Gebhardi, 15 Bd.

лн контра неприетинлор съ ла Хацак, рь-
нит греѣ аѣ тьрѣт лн кьшпелъ бьтълїеї. —
— Ка съ тьчет, кь пе времїле, дїн каре
аѣ ешит ачест хрисов, лн пьмьнтелъ Ха-
цегьлї пь лькьїа алт неам, декьт пьмаї
Ромьнї, пьшеле атьт ачелор лїпсїдї де ке-
незиат, кьт шї а фрацїлор, карїї лн кь-
щїгарь, арать кьрат, кь тоцї ачеїа аѣ фост
Ромьнї, кь тоцїї дїн сателъ Рьжшор. Дїн
ачест докьмент лнкь кьшоацет, кьткь
повїлїмеа саѣ воїерїмеа ромьнеаскь трап-
сїлвань лнкь дїн веакьрїле ачеле лнчепьсе
а се десьїна лнтре сїне шї а се дьштьнї
фрацїї кь фрацїї дїн прїчїнї релїцїоасе; шї
фїїндкь пацїа магїарь апькасе кь тьлт маї
паїнте а лнтерьдїша шї а їзвї католїчїстелъ,
ьртареа фь преа фїреаскь, кь тоате ачеле
фамїлїї ромьне повїле, каре лнтерьдїшарь
лецеа бїсерїчеї апьсене, кь лнчетелъ се
тьїарь де кьтрь трьпелъ чел таре а Ро-
мьнїлор шї лн прївїндь нацїоналъ шї се
лнтрьпарь кь магїарїмеа. Ла матерїе ка
ачеаста полїтїко-релїцїоась вом авеа прї-
леж їчї коло а не маї лнтоарче. Лнтр'а-
чеа хрисовелъ сьс арьтат веїїл тїпьрїт дь-
пь оріцїналелъ латїн ла D. Schuller Ge-
schichte von Siebenbürgen. Erstes Hft. 1840.

— Лнпьрателъ шї країлї Сїгїстьнд
пе льпгь алте пете че маї авеа пе кара-
ктерелъ сьѣ, лї плъчеа а кьлка шї жьрь-
мїнтеле фькьте; ачест таре пькат лн фь-
кь ел маї вьртос ла трактателе че лн-
кеїа кь Хьсїдїї дїн Боемїа. Ачеасть трь-
сьрь а лї Сїгїстьнд о лнсемпьт ачї кь
скоп де а не фолосї аїреа де дьнса. —

— Історїчїї зпгьрещї лн їсторїа маї
вьртос дела Льдовїк І. лнкоаче, ворьбек
фоарте дес пентрь зп фелїѣ де сьпьнере а
Молдавїеї шї а Валахїеї, ла короана Ы-

гарїеї; лнсь пе кьт пьтем щї, пїчї зпелъ
дїн ачеїашї п'аѣ арьтат, саѣ кь п'аѣ фост
лн старе а лнтерї патьра ачелеї сьпьнереї,
пїчї трактате веки фортале ла мїжлок п'аѣ
преа адьс. Льдовїк І. пе Молдовенї ла
а. 1359 пь їаѣ пьтьт сьпьне шї Домьл
лор Богдан лї пльтї лї пьмаї зп фелїѣ
де трївъл, де каре шї репьвїка Венедїеї
аѣ дат Ынгарїеї кьтьва време, їар дьпь
ачеа лнсан Ынгарїа, лнсьш лнпьрателъ
романо-церман трїмїтеа трївъл Тьрчїлор.
Аша еѣ вьред, кьткь пентрь їсторїчїї па-
трїїлор поастре рьмьне ачеасть проблемь
де деслегат кь тьлт скьшпьтате, ка зпа
че пьлпъ лн зїоа де астьзї аре їнтерес
таре фоарте.

— Пе времеа країлї Матїас Корвїнъ
лн тоать Ынгарїа се скрїа пьмаї льтїнеце.
Пела 1465 пьмїтелъ країѣ лнтемеїе чеа
дїнтїе тїпографїе ла Бьда. Лн ачеаста
се тїпьрїа пьмаї кьрцї льтїнещї;
пентрь-кь лїмьа магїарь пе ачеле времї
пь ера лнтревїндать пїчї лн лїтератьрь,
пїчї ка лїмьб дїпломатїкь а цьреї. Ба
че є маї тьлт, льмеа кредеа пе атьпчї, кь
пїчї есте кь пьтїндь а скрїе ворьбе магїа-
ре.*) Ачеаста ера стареа лїмьвеї магїаре
сьпт Матїас Корвїнел!

— Матїас Корвїн тькь ера прїгонї-
торїѣ де еретїчї, але кьрор аверї ле коп-
фїшка. Сь лнсемпьт, кь лн ачеле веа-
кьрї греко-рьсьрїтенїї ка зпїї, карїї с'аѣ
свьтрас де сьпт прїмателъ Ромеї шї се пь-
мїа схїсмачїчї, прїн некьшпьтата зрь че
domnia лнтре партїделе релїцїоасе, ера шї
еї трактадї де о потрївь кь алцї еретїчї.
— Лнкь пела а. 1254 Бела шї Коломан

*) Galeotus apud Schwandtner. T. 1. p. 557.

порпиръ рѣсвоѣхъ асѣпра църѣи ротънеци спре а сілі не лѣкѣиторіи ла сѣпѣпере кѣтръ папа дела Рома. Політика ачеаста с'аѣ ѣрмат ші маї тѣрзіѣ.

Папа дела Рома нѣмаї ажѣтат де Матиас аѣ кѣтезат а словозі апатемъ асѣпра лѣи Георгіе, крайлѣи Боеміеї, каре ера сокрѣл лѣи Матиас ші кѣрѣїа ачеста лѣи жѣрасе кредінцъ ші пріетініе. Де аїчї се ескаръ мѣлте ші крѣпчене вѣрѣсрї де сѣпце. Ачест Матиас, а кѣрѣї іѣвїре де дрептате ка жѣдекѣторіѣхъ се фѣкѣсе де проверѣ, кѣнд вінеа треава ла кѣпріндерї де църї, се словозіа ла челе маї марї недрептѣцї, кѣчї поѣта лѣи де а domni ера лѣифѣлѣкѣратъ.

— Чѣа дїнтѣіе леѣе, порѣпчїтоаре де а прїмі ла челе маї алесе дрегѣторіи але Ѣгаріеї нѣмаї Магїарї пѣскѣцї, с'аѣ фѣкѣт ла а. 1490 сѣпт Владїслаѣ. Ера лѣисъ преа тѣрзіѣ; пентрѣ-кѣ повїлімеа църѣи тоатъ ера лѣпестрїцатъ кѣ стрѣїні де маї мѣлте пацїї.

— Лѣнкѣ ла а. 1491 крайл Владїслаѣ лѣнкеїе о паче кѣ лѣпѣратѣл ші крайл Максїмїліан, лѣнтрѣ кареа касеї Хавсѣвргї-ко-австрїаче і с'аѣ дат дрептѣл де моѣепїре ла тронѣл Ѣгаріеї ші Немцїлор се дѣдѣрѣ ачелеашї прївілеѣїврї каре ле авеа ші Ѣнгѣрїї. Кондїцііле ачестеа с'аѣ ре'поїт маї де мѣлте орї лѣн времіле ѣрмѣтоаре.

— Кѣм ста кѣ моралїтатеа лѣн веакѣл де мїжлок? фоарте рѣѣ. Дїн о мїе пїлде зна : Вартолемеїѣ Берїсло, тареле архїмандрїт (Prior) а кѣлѣвгѣрїлор Іоанїцї дела Аврапа лѣшї аѣла чѣа маї маре плѣчере а печїнстї ші а стрїка не фетеї мѣрїтате ші не фете вергѣре ші апої але оторѣ.

— Ла а. 1502 дѣпѣ прѣдареа Відїнѣ

лѣи, а Кладовеї шї а Нікополѣлѣи, кѣм шї а вѣпїмарї пѣрцї дїн Сѣрвіа, Ѣнгѣрїї адѣсерѣ лѣн ровїе мѣлцї Грѣчї, Сѣрві шї Бѣлгарї, не карїї лѣи ашезарѣ лѣн дїнѣтѣрїле лѣнтрѣ Белград шї Тїмїшоара, спре а лѣкра пѣмѣптѣл. Іатъ зна дїн челе дїнтѣї ѣрме а вепїрїї Сѣрвілор лѣнтрѣ Ромѣнїї дїн Бѣлат. *)

— Лѣн діета дела а. 1547 статѣрїле Ѣгаріеї рекѣпоскѣрѣ, кѣмкѣ крѣїмеа Ѣгаріеї лѣн пѣтереа трактателор веки есте сѣпѣсѣ крайлѣи Фердїнанд (de Австрїа) шї ѣрмашїлор лѣи пентрѣ тоате веакѣрїле. **)

— Ла апѣл 1552 ера лѣн Агрїа комѣдант Стефан Добо де Рѣска ѣн вѣрват фоарте вітеаз шї лѣнделепт, каре дѣдѣ пент кѣ 125,000 Тѣрчї, карїї лѣнкѣпїѣврасерѣ четатеа. Дѣпѣ кѣтева лѣнкѣрсії лѣнфокате чѣ фѣкѣрѣ ачещїа асѣпра четѣцїї, маї не ѣрмѣ кѣ пердере де 40 мїї осташи се рѣтрасерѣ рѣшїпацїї. Добо аѣ пердѣт нѣмаї 300 дїн аї сѣї. ***) — Ної кѣпоаѣцем о фамїліе Добо де Рѣска ромѣпѣ кѣратъ, дїн каре астѣзї авем шї ѣн преот ромѣпеск ачї лѣн Трансїлванїа. —

— Ла а. 1562, не кѣнд чертеле релїцїоасе лѣнтрѣ католичї шї рефортацїї пѣтрѣпсерѣ шї лѣн Трансїлванїа, Сѣкѣїї се скѣларѣ асѣпра Сасїлор шї лѣнченѣрѣ аї прѣда; ѣенералїї лѣнѣсѣ а крайлѣи Іоан ѣмілїрѣ не Сѣкѣї шїї лїпсїрѣ де прївілеѣїврїле лор. Ърѣ веке. —

(Вор ѣрма.)

*) Gebhardi Cap. 34.

**) Decretum Stat. in Corp. Juris Hung. T. 1 p. 408. Responsio Regis ibidem p. 416.

***) Gebhardi. K. 34.

БАРЬ - АЛБАСТРЪ.

Ера одатъ зп ом, каре авеа касе фрѣ-моасе дп ораш ші ла царъ, vase de аѣр ші de арѣнт, мобіле дпподовіте кѣ кѣ-сѣтрї, ші трѣсѣрї пѣсте тот аѣрїте. Дар, дпн пепорочїре, ачест ом авеа барва алба-стръ: ачеаста 'л фѣчеа атѣт de вѣрѣт ші атѣт de грозав, дпкѣт пѣ ера пічї фемее пічї фатъ, кареа съ пѣ фѣгъ de дѣнсѣл. Ына дпн вечїеле сале, дамъ de калїтате, авеа дѣтъ фете кѣ десѣвѣршїре фрѣмоасе. Ел дп черѣ зна дпнтрѣнсе дп кѣсѣторїе, лѣсѣндѣї алецереа, пе каре ва вої аї да. Еле пѣ'л вреа de лок амѣндѣтъ, ші се трї-мітеа зна ла алта, пепѣтѣнд а се хотѣрѣ ка съ іа зп ом, каре авеа барва албастръ. Чееа че ле дїсгѣста дпкѣ, ера кѣ ел лѣ-се дп кѣсѣторїе маї тѣлте фемеї, ші пѣ цїїа піміні че се фѣчеа ачесте фемеї.

Барь-албастръ, ка съ факъ кѣпоцїн-цѣ, ле дѣсе кѣ тѣта лор ші треї патрѣ дпн челе маї вѣпе прїетене але лор ші кѣцїва тіперї дпн вечїѣтате, ла зна дпн каселе сале дела царъ, вnde аѣ шезѣт опт зїле дпнтрѣцї. Аколо пѣ ера декѣт плїм-бѣрї, петречерї ла вѣнат ші ла пескѣїт, жокѣрї ші месе: пѣ dormea de лок ші петречеа тоатъ поаптеа фѣкѣнд глѣме зпї алтора; дпсфѣршїт тоате мерсерѣ аша de вїне, кѣ чеа маї мікѣ дпчепѣ а гѣсї кѣ стѣпѣнѣл касеї пѣ маї авеа барва ал-бастръ, ші кѣ ера зп преа чїнстїт ом. Дп-датъ че се дпнтрѣнаръ ла ораш, кѣсѣторїа се сѣвѣршї.

Дѣпъ о лѣпъ, барь-албастръ зїсе со-цїї сале кѣ есте сїліт а фаче о кѣлѣторїе дп провинцїе, de шасе сѣпѣтѣнї чел пѣ-цїп, пентрѣ о тревѣїцѣ неапѣратъ; о рѣгѣ

съ петреакъ вїне дп лїпса са, съ пофѣта-скѣ ла дѣнса пе вѣпеле сале прїетене, съ ле дѣкѣ ла царъ, дака воецѣ, шї претѣ-тїndenї съ факъ келѣвелї, іатъ дп зїсе ел, кеаа челор дѣтъ марї камере de мобїле, іатъ шї але васелор de арѣнт ші de аѣр, каре пѣ сѣнт de тревѣїцѣ дп тоате зї-леле, еатъ шї але каселор de фѣрѣ, вnde есте аѣрѣл шї арѣнтѣл, але касетелор, вnde сѣнт скѣлеле тѣле; шї іатъ шї кеаа, каре deskїde тоате апартаментеле. Астѣ кеаа есте а кабїнетѣлѣї дпн фѣндѣл галерїї апартаментѣлѣї de жос: deskїde тот, зп-вѣлѣ претѣтїndenї; дар, дпнтрѣчест мік ка-бїнет, те попреск d'a інтра, шї те попреск дп асѣл de кїп, кѣ, дака цї съ ва дп-тѣмпла съ'л deskїzї, пѣ есте пімік, каре пѣ ва тревѣї съ ацѣпцїї дела тѣнїа теа."

Еа се фѣгѣдѣї а пѣзї кѣ ексактїтате тот чеї порѣпчїсе; шї ел, дѣпѣче а дп-врѣдїшато, се сѣї дп трѣсѣра са шї плѣкѣ дп кѣлѣторїе.

Вечїеле шї прїетенеле сале челе вѣпе п'ацѣнтаръ съ трїміцѣ съ ле кеме а мерѣе ла тѣпѣра тѣрїтатъ, а ѣт авеа перѣвѣдаре de а ведеа тоате богѣцїїле касеї сале, пе дпндрѣзнїнд а венї пе кѣнд вѣрѣватѣл сѣѣ се афла акасѣ, дпн прїчїна вѣрѣеї сале чеї албастре, каре ле прїчїнзїа гроазѣ. Іатъ-ле дпдатъ алергѣнд дпкоачї дпколо прїп камере, кабїнете, гард-рѣбе тоате каре de каре маї фрѣмоасе шї маї скѣмпе. Еле се сѣвїрѣ дпсфѣршїт шї дп камереле de мо-бїле, вnde пѣ пѣтеа дпдестѣл съ ампїрезе пѣтѣрѣл шї фрѣтѣсецѣа тапїсерїїлор, а патѣрїлор, а софалелор, а кабїнетелор, а меселор шї а оглїнзїлор, дп каре се ведеа чїнева дела кап пѣлѣ ла пічоаре, шї а кѣ-рѣра бордѣре, зпеле de крїстал, алтеле de

арцинт, прекъм ши де арцинт свѣлат къ аѣр,
ера челе маї фрѣмоасе ши челе маї тѣреѣ
че а пѣтѣт пещине ведеа: еле пѣ дпчета
d'a лѣзда фоарте тѣлт ачесте лѣкрѣри, ши
de а дорї ферїчїреа прїетенеї лор, пе каре
къ тоате ачестеа пѣ тѣлѣтмеа де лок тоате
ачесте богѣдїї, дїп прїчина перѣвѣдїри че а
веа ка съ теаргъ съ дескїзъ кабинетѣл а
партаментѣлї де жос.

Еа фѣ атѣт де сїлїтѣ де кѣрїозїтате,
къ, фѣр' а консїдера къ пѣ есте де кѣвїнѣцъ
а лѣса компанїа, се ковора прїптр'о скаръ
аскѣпсѣ, ши къ атѣта ївѣеалъ, дпкѣт ера
съ ши рѣпъ гѣтѣл де дѣзъ треї орї, сосїнд
ла зша кабинетѣлї, се опрї аколо кѣтѣва
време, гѣндїндѣсе ла порѣнка че вѣрватѣл
съѣ дї dedese, ши лѣжнд дп вѣгаре де сеа
тѣ къ поате съ і се дптѣмпле вр'о непор
очїре пептрѣкъ с'а арѣтат несѣпѣсѣ; дар
їспїтїреа са ера атѣт де пѣтернїкъ къ пѣ
пѣтѣ а о ковѣрши: лѣѣ дар кеа чеа мїкъ,
ши дескїсе, третѣрѣндѣ, зша кабинетѣлї.

Маї дптѣїѣ пѣ вѣзѣ нїмїк, пептрѣкъ
ферестрїле ера дпкїсе. Дѣпъ кѣтѣва мїнѣ
те, дпченѣ а ведеа къ пардосеала ера тоатѣ
плїнѣ де сѣпѣце дпкегат, дп каре се ведеа
трѣпѣрїле а маї тѣлтор фетеї тоарте а
тѣрпате дп лѣпгѣл пѣрегїлор. Ачестеа е
ра тоате невестеле че Барѣ-алѣастрѣ лѣсе
дп късѣторїе, ши ле сѣгрѣтмесе зпа дѣпъ
алта еа сокотї къ тоаре де фрїкъ, ши кеа
кабїнетѣлї че о скосесе дїп дпкѣветоаре,
дї къзѣ дїп тѣпѣ.

Дѣпѣче пѣдїнтел дпшї релѣї сїмѣрїле,
лѣѣ кеа де жос, релкїсе зша, ши се сѣї
дп камера са ка съ се десметїчеаскъ пѣ
дїп; дар пѣ пѣтеа съ ши віе де лок дп сїне,
атѣт ера де спїмѣптатѣ. Бѣгѣнд де сеа
тѣ къ кеа кабинетѣлї ера тѣпѣжїтѣ де

сѣпѣце, о щерсе де дѣзъ треї орї, дар сѣпѣ
целе пѣ се лѣа дѣпъ дѣнса: дпзадар се
къзнеа а о спѣла ши а о фрѣка къ нїсїп,
сѣпѣцеле тот рѣтѣжнеа пе дѣнса, къчї кеа
ера къ фертече, ши пѣ ера мїжлок d'a о
кърѣда віне, кѣнд скотеа сѣпѣцеле дїптр'о
парте, ешеа дп чеаалатѣ парте.

Барѣ-алѣастрѣ ревенї дїп кълѣторїа са
кїар дп сеара ачееа, ши зїсе к'а прїїмїт
скрїсорї пе дрѣм, каре ї вестеа къ прїчина,
пептрѣ каре ел плекасе, с'а сѣвѣршиїт дп
фолосѣл съѣ. Неваста са фѣкѣ тот че пѣтѣ
ка съ л дпкредїндезе, къ авеа таре вѣкѣрїе
де кѣрѣнда са дптоарчере. А дѣазї дї че
рѣ кеїле, ши еа і ле дете, дар к'о тѣпѣ а
ша де третѣрѣндѣ, дпкѣт ел гїчї де лок
тот че се дптѣмпласе.

„De znde віне, зїсе ел, къ кеа кабинетѣ
лї пѣ есте де лок дптре челелалте? — Тре
вѣе, зїсе еа, съ фї лѣсато сѣс пѣ тасѣ. —
Нѣ лїпсі, зїсе Барѣ-алѣастрѣ, да мї о да пѣ
маї декѣт.“ Дѣпъ кѣтѣва амѣпаре де вре
ме третїї о'адѣкъ кеа. Барѣ-алѣастрѣ зї
тѣндѣсе ла дѣнса, зїсе невестеї сале: „De
че есте сѣпѣце п' ачестѣ кеа? Нѣ щїѣ, ре
спѣнсе сѣрпана фетее маї галѣепѣ декѣт
тоартеа. — Нѣ щї нїмїк? зїсе Барѣ-алѣа
стрѣ; еѣ щїѣ віне, аї врѣт съ їптрї дп ка
бїнет? еї віне! Doamna mea, веї їптра ши
Дѣмнеата аколо, ши веї мерѣе а'дїї лѣа ло
кѣл лѣпгѣ damеле, каре ле аї вѣзѣт.“ Еа
се арѣнкѣ ла пїчоареле вѣрватѣлї съѣ,
плѣпгѣнд ши черѣндѣї ертаре къ тоате
сетпеле зпїе адеѣрате къїнде пептрѣ пеа
скѣлтареа са. Ар фї змїлїт о стѣнкѣ, фрѣ
тоасѣ ши дптрїстатѣ, прекъм ера; дар Барѣ
алѣастрѣ авеа о їнїмѣ маї таре декѣт о
стѣнкѣ „тревѣе съ торї, Doamna mea, дї
зїсе ел, ши кїар дп чеасѣл ачеста. — Фїїнд-

къ требъе съ тор, респѣнсе еа прѣвѣндѣ'л къ окїи скѣлдаці дн лакрѣми, дѣ'мї пѣцїнѣ време ка съ тѣ роу лѣи Dѣmnezeѣ. — Дѣцї даѣ о жѣмѣтате де сѣерт де чеас, зїсе Барѣ-албастрѣ; dar maї тѣлт нїчї зп мїнѣт тѣ-кар.“

Кѣнд еа фѣ сїнгѣрѣ, кемѣ пе сорѣ са, шї дї зїсе: „Cora mea Ano (фїндкѣ се пѣ-меа асфел) сѣете, те роу, дн вѣрфѣл фойшорѣлѣи, ка съ веzi дака фрацї меї вїн: 'мї аѣ фѣгѣдѣїт къ ор съ вїе съ тѣ вазѣ а-стѣзї; шї дака тѣї веї ведеа, фѣ-ле семн съ ее грѣвеаскѣ.“ Cora са Ана се сѣи; шї сѣртана днтрїстатѣ дї стрїга дїн време дн време: „Ano, cora mea, Ano, пѣ веzi тѣ нїмїк вїїнд?“ шї cora са Ана дї рѣспѣндеа „пѣ вѣзѣ нїмїк декѣт соареле, каре стрѣлѣ-чеще, шї іарѣа, каре днверзеце.“ Кѣ тоа-те ачестеа варѣ-албастрѣ, цїїнд зп кѣцїт таре дн тѣла са, рѣкнї дїн тоатѣ пѣтереа са: „Дѣ те жос кѣрѣнд, орї тѣ зрк аколо сѣс. — Днкѣ зп мїнѣт, те роу, дї рѣспѣнсе неѣаста са; шї дндатѣ стрїгѣ днчет: „Ano, cora mea Ана, пѣ веzi нїмїк вїїнд? шї cora са Анна респѣнсе: „Нѣ вѣзѣ нїмїк декѣт соареле, каре арѣкѣ разеле сале, шї іарѣа каре днверзеце.“

„Дѣ те жос кѣрѣнд, стрїгѣ Барѣ-ал-бастрѣ, орї тѣ сѣїс еѣ аколо — тѣ даѣ, респѣнсе фемееа: шї дѣпѣ ачеїа стрїгѣ: „Anno, cora mea Anno, пѣ веzi нїмїк вїїнд? — Вѣзѣ, респѣнсе cora са Анна, зп таре праф, каре вїне дїн партеа ачеаста. — Сѣнт фрацї меї? — Ваї! пѣ cora mea; вѣзѣ о тѣр-тѣ де ої. — Нѣ вреї съ те коворї, стрїгѣ Барѣ-албастрѣ! — Днкѣ зп мїнѣт респѣн-се соцїа са; шї дѣпѣ ачеїа стрїгѣ: „Anno, cora mea, Anno, пѣ веzi тѣ нїмїк вїїнд? — Вѣзѣ дої кѣлѣрецї, карїи вїн дїн партеа а-

чеаста, дар сѣнт днкѣ преа де парте. — Dѣmnezeѣ фїе слѣвїт! стрїгѣ еа зп мїнѣт дн зртѣ, ачецїа сѣнт фрацї меї — еѣ ле фак семн кѣт почѣ ка съ се грѣвеаскѣ.“

Барѣ-албастрѣ днчепѣ а рѣкнї аша де таре, днкѣт тоатѣ каса се кѣтретѣрѣ. Сѣртана фемее се коворѣ, шї терсе съ се арѣнче ла нїчоареле сале, тоатѣ кѣфѣн-датѣ дн лакрѣмї шї кѣ пѣрѣл вѣлвоїѣ: „А-чеаста есте днзадар, зїсе Барѣ-албастрѣ; требъе съ морї“ пе зртѣ, апѣкѣнд'о к'о тѣпѣ де пѣр шї кѣ чеаалатѣ рѣдїкѣнд кѣцїтѣл дн аер, ера сѣї іа капѣл сѣртана фемее, днторѣкѣндѣсе кѣтре дѣнсѣл, шї прѣвѣндѣл къ окїи тѣрїнзї, дн рѣгѣ сѣї деа зп мїнѣт ка сѣ'шї адѣне мїндїле. „Нѣ, пѣ, зїсе ел, рекомѣндѣте вїне лѣи Dѣmnezeѣ;“ шї рѣдїкѣнд вѣрѣл сѣѣ. . . .

Днтр'ачест мїнѣт, аѣ вѣтѣт аша де таре ла поартѣ, къ Барѣ-албастрѣ се опрї дндатѣ. Дескїсерѣ, шї пѣмаї декѣт вѣзѣрѣ днтрѣнд дої кѣлѣрецї, каре, цїїнд са-вїеа дн тѣпѣ, алергарѣ дрепт ла Барѣ-албастрѣ.

Ел кѣпоскѣ дндатѣ къ ера фрацїї не-вестеї сале, зпѣл драгон, шї чел-алт тѣске-тар, асфел днкѣт фѣцї дн гравѣ ка съ скапе; dar чеї дої фрацї се лзарѣ дѣпѣ дѣп-сѣл шї ажѣпѣндѣл пѣсерѣ тѣла пе ел днпїнте де а пѣтеа кѣцїїга скара прїдворѣ-лѣи днпїнтеа касеї, дї петрекѣрѣ савїеа пѣн' тѣп, шї 'л лѣсарѣ торт. Сѣртана фемее ера маї аша де тоартѣ ка шї вѣр-ватѣл сѣѣ, шї п'авеа пѣтере а се рїдїка ка съ днвѣрѣцїшезе пе фрацїї сѣї.

Се днтѣмплѣ къ Барѣ-албастрѣ п'а-веа де лок моцїенїторї, шї асфел соцїа са рѣтасе стѣпѣпѣ песте тоате аверїле сале. Еа днтрѣвѣїндѣ о парте сїре а тѣрїта пе

тѣлѣра са сорѣ Анна, дѣпѣ зп тѣлѣр, де каре еа ера ѣвѣтъ де тѣлѣтѣ време; о алтѣ парте спре а кѣмпѣра дрегѣторіе де кѣпѣтан ла амѣндої фразіи съї; шї рѣтѣшїда а се тѣрїта еа дѣлѣ'шї дѣпѣ зп фоарте чїпстїт ом, каре о фѣкѣ съ зїте зрѣта време че петрекѣсе кѣ Барѣ-алѣастрѣ.

М о р а л и т а т е .

Кѣрїозїтатеа, кѣ тоате аттрацерїле сале, костѣ adesea тѣлѣте неказѣрї; vedem пе тоатѣ zїoa о mie де пїлде асфел дѣфѣци-шѣндѣпїсе. Есте, съ пѣ се сѣпере сексѣл, о пѣлѣчере преа зшоарѣ. Декѣм о добѣндепѣ пецїне, дѣчетеазѣ де а фї, шї тот-д'азпа костѣ преа скѣмп. Кѣлт де пѣцїн съ айѣв чїнева жѣдекатѣ съпѣтоасѣ, шї а лѣмї съ кѣпоаскѣ іскѣсїнда, дрѣчїїле, vede дѣдатѣ кѣ ачеастѣ історїе есте о повесте а времїї векї. Нѣ есте де лок сод атѣт де грозав, пїчї каре съ чеарѣ лѣкрѣ кѣ пепѣтїнѣ: фїе ел петѣлѣдѣмїтор шї целос, лѣнгѣ соцїеа са дѣ vede пецїне сѣферїнд кѣ рѣвдаре, шї де орї че колорѣ варѣа са поате фї, кѣ аневое поате чїнева жѣдека, каре дїн доѣ есте стѣпѣлѣл.

N. Неповїчї.

Дѣпрїчїнатѣл шї Аѣокаѣтѣл.

Д.

Ла жѣдекѣторїе
Спѣне'мї кѣм съ скрїе?

А.

Е кѣ пѣме де чїпстїтѣ
Ачеаста'ї адреса чеа обїчпѣїтѣ. —

Предїкаторѣл *) сїпчер.

Азїтацї кѣтѣ ам спѣс

Дѣ пѣмїле челѣї де сѣс?

De врецї съ'мї дацї аскѣлтаре, дѣмї ва пѣ-
рѣ пре вїне,
Іар де пѣ! — фачецї ка мїне. — D. P.

Лѣпѣл непорочїт.

Нїще лѣпї възѣнд зп товарѣш а лор рѣпїт сѣпт о тѣлпїпѣ, съ рѣпезїрѣ асѣпра лѣї, шї дѣпѣ тѣшкѣтѣрїле чеї дасе, пѣ м' апѣк кѣ п'авѣ гѣнд съ'л шї сѣшѣгїе. Іар сѣртанѣл лѣпѣ ле зїсѣ: дакѣ пѣ тѣ пѣтецї ажѣта, дѣкаї пѣ'мї спорїцї осѣнда. —

Че маї ацѣпдї дела тѣлѣдї оаменї, кѣнд дѣ vezї кѣ пѣ крѣцѣ кїар пе фразїї лор, кѣм дѣ прївеск кѣзѣцї, шї кѣнд драгостеа лор цїне, пѣпѣ дѣкѣт съ теме зпѣл де колѣцї алѣгїа, саѣ пѣпѣ пот прѣда дѣпрезпѣ. — D. P.

Бїблїографїе ромѣнеаскѣ.

Ла „Інстїтѣтѣл Алѣїнеї“ саѣ пѣблїкат зрѣтѣтоарїл:

М А Ъ С О Л Е Ъ Л

дѣлѣлат дѣ

монастїреа фрѣтоаса

дѣтрѣ ферїчїта адѣчереамїнте а рѣпосатѣлѣї
т. логофѣт шї кавалер

Грїгорїе Стѣрза.

*) Преотѣл.